

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Večja mesečna prodajna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglase
spravljamo tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni št. 11.400

„JUTRA“

Zbliževanje med Poljsko in Nemčijo

Tendence po sklenitvi prijateljske pogodbe

Ko je bil za evropsko javnost kot najbolj nepričakovana senzacija sklenjen prijateljski in nenapadalni pakt med Nemčijo in Poljsko, se je marsikdo vprašal, kakšne bodo njegove posledice? Bilo je gotovo prav malo ljudi, ki bi bili verjeli v možnost, da bi se papirnati pakt spremenil v živo dejstvenost. Med tistimi, ki so gledali na ta akt sporazuma precej rezervirano in deloma celo skeptično, smo bili tudi mi. Nikakor nam ni šlo v glavo, da bi se mogli kar preko noči odstraniti vsi tisti vzroki, ki so stali Poljsko napram Nemčiji in Nemčijo napram Poljski v sovražni položaj skoraj dolgih petnajst let, ter so tako tvorili eno prvih nevarnosti začetka nove vojne v Evropi. Prav tako nismo mogli verjeti, da bi se poljska republika resno oddaljila od Francije, da si smo na drugi strani vedeli tudi to, da je Pariz Varšavo v marsičem globoko razočaral. Najnovejši razvoj dogodkov nam pa dokazuje, da smo se motili. Med Poljsko in Nemčijo se ustvarja vse globlje resnično prijateljstvo, ali se ma vsaj skuša dati videz iskrenosti.

Prvi in najvidnejši dokaz, da se Poljska zares postavlja na nemško stališče, nam je dal odmev avstrijskega problema. Najprej je presenetilo, da poljski zunanji minister Beck v svojem ekspezeju o zunanji politiki, pred odhodom v Moskvo, Avstrije sploh ni omenil. Že takrat so nekateri sklepali iz tega, da stoji Poljska glede Avstrije na stališču nemških težnj. Kmalo nato smo pa dobili odkrito potrditev te domneve. Poljski tisk se je — izvzemši socialističnega postavil na stališče, da se dá avstrijsko vprašanje rešiti dokončno samo, če se Avstrija združi z Nemčijo. Prav v istem času je pa bil poljski zunanji minister Beck tudi v Moskvi, kjer ni vršil samo misije zastopnika Poljske, marveč tudi posredovalca med — Berlinom in Moskvo! Kakor je znano, se je razmerje med Nemčijo in Rusijo po Hitlerjevi zmagi precej ohladilo, če ne celo resno porušilo. Beck je imel zato nalogo iskati obnovitve stikov. O tem ni govoril noben uradni komunike, in šele te dni smo po ovinkih izvedeli: Beck je posredoval! V javnost je prišla potem izjava: Pot Nemčije do Rusije ne vodi več preko Litve, marveč preko Poljske! Tudi izpustitev bolgarskih komunistov Dimitrova in tovarišev iz nemških ječ in njihov odlet v Moskvo je bajne delo Beckovega posredovanja?

Toda neglede na vse to, kažejo tudi vsi drugi znaki na docela novo razmerje med Berlinom in Varšavo. Gospodarski boj, ki je trajal več let, je likvidiran. Te dni bo v Varšavi slovesno podpisana nova trgovinska in pomorska pogodba, ki določa vse glede uvoza, izvoza, prevoza in tranzita. Istočasno se vrše pogajanja za sklenitev nemško-poljske kulturne konvencije. Po tej konvenciji se bodo izmenjavale na prijateljski način kulturne dobrine obeh narodov, zlasti tudi filmi. Poljska bo skušala usmeriti svojo notranjo propagando v kulturnih, političnih in gospodarskih zadevah v skladu z nemškimi pogledi. Nemčija pa v skladu s poljskimi. Časniške agencije bodo izmenjavale svoje vesti, prirejale se bodo propagandni izleti Nemcev na Poljsko in Poljakov v Nemčijo in prirejale se bodo obojestranska propagandna predavanja. Vse to dokazuje na precej nedvoumen način, da Nemci in Poljaki niso sklenili samo papirne pogodbe, marveč gre tu za resnično in popolno preorientacijo. Kakšne bodo posledice in zlasti še to, če so prizadevanja zares na obeh straneh iskrena in poštena, bo pa seveda pokazala šele praksa bodočnosti.

Spričo vsega tega lahko razumemo, da so postali v Parizu nervozni in se resno boje, da ne bi Poljska prešla popolnoma na nemško stran, čisto preč od Francije. Kako velik je ta strah, dokazuje to, da je za prihodnje dni napovedal francoski zunanji minister Barthou svoj prihod v Varšavo, in mimogrede tudi v Prago. Čemu se Barthouju sedaj tako mudi v Varšavo, ko je njegov prednik Paul-Boncour to pot odlagal tako dolgo, da je nehal biti krmar francoske zunanje politike? Očitno hiti Barthou na Poljsko zato, da bi rešil kar se še dá rešiti! Skušal bo apelirati na dosedanjih petnajst let poljsko-francoskega zavezništva in prijateljstva, na zgodovinsko tradicijo itd. Toda: ne prihaja morda prepozno? Njegov prednik Paul-Boncour je preveč grešil in Poljska je postala preveč sita francoskega cincanja. Vzela je določanje svoje usode v lastne roke. Pa tudi v Pragi bo moral Barthou popraviti marsikatero napako Paul-Boncourja. Tudi na strani male antante se je pojavilo nezadovoljstvo z neodločnostjo. Časi so taki, da je treba tudi v diplomaciji govoriti bolj jasno: belo ali črno! —r.

Francoska nota Italiji radi Avstrije

IZJAVA BARTHOUJA. FRANCIJA NI DALA ITALIJI POOBLASTILA ZA SNOVANJE BLOKOV V PODONAVJU.

PARIZ, 3. marca. Zunanji minister Barthou je podal v zunanje-političnem odboru ekspozice o položaju mednarodnih vprašanj, v katerem je naglasil, da je Francija ostala zvesta svojim zaveznikom, med katere pa šteje poleg male antante in Belgije tudi Poljsko, Anglijo in Italijo. Obenem je pa tudi dejal, da je proti vrnitvi Habsburžanov na avstrijski in madžarski prestol, v zvezi s tem se doznava, da je Francija zaradi odločnega stališča male antante poslala v Rim protestno noto proti uresničevanju italijanskih koncepcij v Avstriji in na Madžarskem. V noti je naglasila, da je prepustila Francija po Paul-Boncourju pred enim letom proste roke v Podonavju samo za urejevanje podonavskega vprašanja v okviru tedaj sporazumnega sestavljenih načrtov, nikakor pa ne za snovanje blokov, ki so nasprotni sporazumnim rešitvi. Italija

na to noto še ni odgovorila, pač pa jo je odločno odklonil italijanski fašistični tisk kot vmešavanje v avstrijske notranje zadeve (in kaj dela Italija?). Obenem naglašja, da bo šla Italija dalje svojo pot tudi preko not Francije in intrig male antante. Slcer pa je francosko javno mnenje kljub vsemu bolj naklonjeno italijanskemu bloku v Podonavju kakor priključitvi Avstrije k Nemčiji in smatra prvo za »manjše zlo«. V zvezi s temi problemi bo tudi Barthoujevo potovanje v Prago.

MRZLI VALOVI?

DUNAJ, 3. marca. Po vsej Avstriji je bilo včeraj lepo in toplo vreme. Po meteoroloških prognozah pa bo tako vreme trajalo kvečjemu samo še 2 do 3 dni, ker se pođe s severa in vzhoda Rusije mrzli valovi, ki bodo sigurno povzročili spremembo vremena.

Burna seja narodne skupščine

VČERAJSNJA DEBATA O PRORAČUNU. — GOVORI ŠTEVILNIH POSLANCEV. RAZBURLJIVI DOPOLDANSKI DOGODKI ZARADI PROMETNEGA MINISTRA.

BEOGRAD, 3. marca. Načelna proračunska razprava, ki traja že šesti dan, se bo danes zaključila z glasovanjem. Podrobna razprava se bo nato pričela najbrže že jutri, v nedeljo dopoldne. Na nočni seji od četrta na petek, so govorili poslanci dr. Isaković, ki je risal razmere drugod, kjer so slabše, kakor pri nas; Živojinović, ki je zahteval poglobitev dela za gospodarsko konsolidacijo; Kurtović, ki je govoril pretežno o svojem okraju; Parabućaki, ki je hvall delavnost sedanje skupščine; Vidaković, ki je očital Pavliču širjenje verske mržnje in Marlijanac, ki je orisal težko gospodarsko stanje Like. Na včerajšnji dopoldanski seji je govoril prvi poslanec Jovanović, hvaleč zunanje in notranje uspehe vlade; nato so se oglasili: dr. Barač, ki je zahteval združitev naših univerz in se je izrekel proti inflaciji; opozicionalec Bačić, ki je zahteval svo budo tiska; Avramović, ki je obračunaval s politiko Svetozarja Pribičevića in voditelj nemške manjšine dr. Kraft, ki je naglašal zvestobo Nemcev do države in izjavil, da bo glasoval za proračun. Na popoldanski seji so govorili poslanci dr. Rohrbacher, dr. Lisavac, Bogdanović, dr. Petričić, dr. Kožulj in Slovenec Pustoslemšek, ki je govoril o naši notranji politiki, zbliz-

ževanju z Bolgari, odnošajih z Rusijo, potrebi bolj nacionalne vzgoje mladine, zlasti v srednjih in visokih šolah, vzgoji duhovščine, potrebi verskega miru in naposled o agrarni reformi v gornjegrajskem okraju. Večerna seja se je začela ob 20. uri.

BEOGRAD, 3. marca. Dopoldanska seja skupščine se je razvila zelo burno in do spopadov med poslanci večine in opozicije, tako da jo je moral predsednik večkrat prekiniti. Povod so dale ostre kritike poslancev opozicije nad delom vlade in pa navzočnost prometnega ministra inž. Laze Radivojevića, katerega takojšen odstop so zahtevali razni govorniki. Prometni minister je izjavil, da ne beži pred odgovornostjo in bo govoril o vsem pri debati o proračunu njegovega ministristva. Dejal pa je, da je z ozirom na to, da je že 4 leta prometni minister, pričakoval od poslancev več respekta. Nato se je oglasil znova poslanec Andra Stanić in zahteval takojšen ministrov odstop, ker postaja razburjenje ljudstva vedno večje in je vedno glasnejša tudi zahteva, da se razjasni ta afera, ki je oškodovala državo za težke milijone. Med Stanićevim govorom so nastali novi nemiri, tako da je moral predsednik sejo prekiniti in izključiti več poslancev za več sej. Vendar se bo generalna debata še danes zaključila z načelnim glasovanjem.

Angleški tisk napada Francijo

IZJAVA LORDA EDENA. ČE SE FRANCIJA GLEDE RAZOROŽITVE NE VDA, BO OSTALA ČISTO SAMA.

LONDON, 3. marca. Lord Eden, ki se je pred sinočnim vrnil s svojega potovanja, je na povratku izjavil časnikarjem, da je bilo njegovo potovanje v toliko koristno, ker so se objasnili mnoga pogrešna mišljenja, mimo tega pa je angleška vlada spoznala stališče, ki ga zavzemajo Nemčija, Italija in Francija napram angleškemu memorandumu o razorožitvi. Tudi bo v najkrajšem času zvedela angleška vlada za stališče, ki ga zavzema napram njenemu memorandumu Francija in pričakuje, da bo dobila odgovor že prve dni prihodnjega tedna.

Angleško oboroževanje

LONDON, 3. marca. Spodnja zbornica je predložila proračun za vojno zrakoplovstvo za letošnje leto, v katerem so predvideni izdatki skupno na 17 milijonov 560 funtov. Letošnji proračun je za 135.000 funtov višji od lanskega. Iz proračunskega predloga je razvidno, da se predvideva za osnivanje novih štirih eskadril ogromna vsota. Od novih eskadril bosta dve za notranjo obrambo, ena hidroplanska za prekoceanske polete, ena pa za mor narico. V bodoče bo torej angleško vojno zrakoplovstvo obstajalo iz 91 rednih in 13 pomožnih eskadril. Minister za zrakoplovstvo lord Londonderry je naglasil željo vlade, izogniti se tekmovanju v oborožitvi, vendar pa interesi države ne dovoljujejo, da bi mirno gledala oboroževanje drugih.

Socialisti pred sodiščem

DUNAJ, 3. marca. Državno pravništvo je zaključilo preiskavo proti prvi skupini socialističnih prvakov in že izdeluje obtožnico proti bivšima genera-

loma Körnerju in Schnellerju, majorju Eiflerju, stotnikoma Löwu in Musilu, poveljniku splošne straže in proti bivšemu narodnemu poslancu Brettschneiderju, ki so vsi obtoženi, da so organizirali Schutzbund in se bodo morali zagovarjati zaradi veleizdaje. Zaključena je nadalje tudi preiskava proti bivšemu generalnemu direktorju mestnih pokopališč Laschu, ki je osumljen veleizdaje, ker je pred izbruhom revolucije prevažal v mrtvaških vozovih razno orožje v delavske domove in je dal zakopati orožje neke noči na pokopališču. Razprava proti omenjenim obtožencem bo v najkrajšem času.

ŠPANSKA VLADNA KRIZA.

MADRID, 3. marca. Španska vladna kriza je najtežja od vseh po republikanski revoluciji. Če bi se rešila s sestavo desničarske vlade, bi izzvali levičarji državljansko vojno, če bi pa prišli na vlado levičarji, bi isto storili desničarji. Vendar obstoja eš vedno upanje, da bo dosedanji ministrski predsednik Lerroux, ki je sinoči sprejel mandant, sestavil novo delazmožno vlado.

Dnevne vesti

Dr. Franjo Jankovič

Včeraj popoldne ob pol 13. uri je umrl na svojem stanovanju na Pobrežki cesti zadet od srčne kapi kazniški zdravnik g. dr. Franjo Jankovič. Vest o njegovi smrti je bradko odjeknila v vrstah njegovih prijateljev in znancev. Rojen je bil leta 1871 v Vitanju in je studiral gimnazijo v Celju, kjer pa je bil iz sedmega razreda zaradi nacionalnih demonstracij izključen in je leto pozneje maturiral na novomeški gimnaziji. Medicino je studiral na Dunaju in je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva 31. marca 1898. Služboval je najprej kot sekundarij v deželni bolnišnici v Ljubljani in v garnizijski bolnišnici na Dunaju.

Maja 1899. se je nastanil kot praktični zdravnik v Konjicah, leto pozneje pa je bil imenovan za okrožnega zdravnika v Kozjem. Tu se je pričel baviti s politiko in je bil na programu bivše SLS izvoljen v štajerski deželni zbor. Imenovan pa je bil tudi za namestnika štajerskega deželnega glavarja. Leta 1911. je bil izvoljen v državni zbor na Dunaju. Več let je bil tudi član parlamentarne kontrolne komisije za državne dolge. Po prevratu je prišel kot narodni poslanec v Beograd in je bil leta 1920. minister za vere. Ko je opustil politično aktivno udejstvovanje, je bil imenovan za kazniškega zdravnika v Mariboru. S svojim delovanjem si je pridobil mnogo zaslug in je bil odlikovan z redom sv. Save III. stopnje in z jugoslovansko krono 4. stopnje.

Še pred kratkim je bil izvoljen za predsednika mariborskega zdraviliškega društva, kjer je agilno in požrtvovalno branil stanovske interese zdraviliškega stanu. Več let je bil tudi redni član sanitetnega sveta dravske banovine. Kot človek je bil zelo dobronarčen in kulanten. Bodi mu ohranjen lep in časten spomin. Zalujočim preostalim naše iskreno sožale!

Anton Klun sedemdesetletnik. Prav je, če ves narod slavi velike ljudi za njihova velika dela. Prav pa je tudi, če se spominjamo tudi tistih tihih delavcev, ki takorekoč neopaženo darujejo vse svoje sile za dobrobit svojega naroda in države. Mislimo s tem v Mariboru dobro znato osebnost g. Antona Klun, ki slavi danes svojo 70-letnico. Kot sin naše tužne Istre se je že v zgodnji mladosti naučil ljubiti svojo rodno zemljo, svoj trpečni narod. In ko je kasneje prebival med Nemci na Salz burškem, je tudi tam živel za svoj narod. Bil je stalen dopisnik »Slovenskega Naroda«, zbiral in podpiral je delo Č. M. D. Ljubezden od Primorja za je privedla v Gorico, kjer si je ustvaril svoj dom. A usoda mu ni bila mila. Svetovna vojna mu je uničila vse, kar si je s trudom ustvaril tekom dolgih let. V Gorici se je aktivno udeleževal pri slovenskem gospodarskem gibanju, ter veliko pripomogel k lepim uspehom naših gospodarskih ustanov. Vsa tedanja nacionalna društva so imela v njem podpornika. Po vojni se je stalno naselil v Mariboru. Teško je, da bi bila v Mariboru kaka nacionalna prireditelja na kateri bi manjkal g. Klun, zlasti pa sokolski nastopi. Zato mu k njegovi 70-letnici iskreno čestitamo in mu kličemo: Naj ga njegove še močne sile še mnogo let ohranijo čilega in delavnega med nami in naj bi jih bilo mnogo, ki bi mu bili enaki po ljubzni in požrtvovalnosti za domovino!

Fran Tovornik na zadnji poti. V četrtek popoldne so na pobrežkem pokopališču pokopali gledališkega igralca Frana Tovornika. Lep je bil pogreb, ki so se ga polnoštevilno udeležili njegovi stanovski tovariši in tovrstnice z upravnikom g. dr. Brenčičem na čelu. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika v imenu gledališke uprave in Združenja gledaliških igralcev glavni režiser g. Joško Kovič, gledališki pevski zbor pa je pod predsedstvom dirigenta g. Loizeta Hercoga zapel dve pretresljivi žalostinki. Teško je bilo vsem, ko so se zadnjič poslovili od Tovornika, ki ga bodo težko pozabili.

Iz sokolskega društva Matica Maribor. Društveni blaginjak je izročil inkasantu nabiralne pole za pobiranje članarine ter prosi članstvo, da svoje obveznosti napram društvu poravnata ter plača članarino po možnosti celoletno, kakor tudi vse eventualne zaostanke. Inkasant ima pri sebi tudi prijavnice za one, ki bi želeli na novo pristopiti k društvu. Zdravo!

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Anehu« na Glavnem trgu.

Nedelja 5. Nedelja 5.
!!! SVENGALI !!!
s svojimi eksperimenti
»Velika kavarna«
V nedeljo popoldne kabaretna predstava

Pomembna novost za naše gospodinjke. Kakor izvemo, bo vpeljala Trboveljska premogokopna družba nov način razpečevanja svojega premoga za domačo porabo, in sicer v lesenih zabojčkih. Z ozirom na zahteve, ki jih stavlja dandanes gospodinjstvo v pogledu snaznosti, udobnosti in ekonomije, bodo naše gospodinjke to novost gotovo pozdravile. Razpečeval se bo za domačo kurjavo tako v pečeh kakor v štedilnikih najprikladneje sortiran la. trboveljski kosovec, ki bos pakiranjem v zabojčkih zaščiten pred vremenskimi vplivi in drobljenjem. Premog bo pakovan v zabojčkih iz mehkega lesa, priročne velikosti, sestavljenih brez žebeljev, in narezanih deščic, ki se bodo brez vsakega orodja z lahkoto lomile in bodo kot les za podkurjavo gospodinjstvom najbolj služile. Zabojčki bodo vezani z jeklenim trakom, ki se brez napora razklene z enostavnim, brezplačno priloženim odpiralnikom, nakar se pokrov zabojčka sname in vporabi za zanetitev ognja. Zabojček potem najpripravneje služi kot posoda za premog in po odvzemanju premoga se tudi stranice zabojčka vporabljajo za podkurjavo. Na ta način je omogočeno najčistejše ravnanje s premogom, obenem pa gospodinjstvom olajšamo delo. Taki zabojčki se bodo prodajali pod varnostno znamko »Carbopaque«. Kakor čujemo, bo cena navzlic obraziloženim prednostim zmerna in v skladu s tržnimi razmerami, tako da je pričakovati, da se bo ta modern način obskrbe gospodinjstva s kurivom v najkrajšem času udomačil.

Mariborsko zdravniško društvo svojeju pokojnemu predsedniku. Sinoči je imelo mariborsko zdravniško društvo žalno odborovo sejo za pokojnim predsednikom g. dr. Franom Jankovičem. Seje so se udeležili skoro vsi odborniki. Podpredsednik društva primarij g. dr. Černič je orisal delovanje pokojnika, ki je bil soustanovitelj zdravniškega društva in ves čas obstoja njegov agilni in nadvse požrtvovalni predsednik. Stojte in s trikratnim »Slava« je odbor počastil njegov spomin. Sklenil pa je tudi položiti venec na njegovo krsto in se v celoti udeležiti jutrišnjega pogreba. Obenem je sklenil darovati v počastitev njegovega spomina po 500 Din mariborski dijaški kuhinji, Rdečemu križu, društvu za poučevanje in pobijanje raka ter Protituberkulozni ligi. Znesek bo odbor nabral med članstvom, primanjkljaj pa bo krila društvena blagajna.

Akademski starešine »Triglava« in »Jadrana« imajo svoj prihodnji skupni sestanek v torek 6. t. m. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«. Na sporedu je predavanje starešine »Triglava« inž. Stanka Sotoška o temi: »Stanje naših gozdov in povodnjak«. Vsi gg. starešine vladno vabljeni!

Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 5. marca je nadaljevanje politično ekonomskega cikla. Obišče nas spet prvo vrstni narodnogospodarski strokovnjak in našemu občinstvu dobro znani predavatelj g. senator dr. Frangež iz Zagreba. Izbral si je zelo pereče vprašanje, in sicer problem »Italija, Nemčija in mi v ekonomskem pogledu«. To je kompleks vevlačnih vprašanj, okoli katerih se danes vrti vsa politika srednje Evrope in naše Jugoslavije še posebno. Za nas Slovence pa so največjega usodepolnega pomena. V petek 9. marca predava g. glavni urednik Radivoj Rehar o pomenu narodnosocialističnega pokreta za Evropo.

Rdeči križ. Odbor Rdečega križa poziva vse svoje samaritane, da se zanesljivo udeležijo predavanja o strupenih plinih, ki ga bo imel drevi ob 18. uri v dvorani Ljudske univerze (Apolo kina) sanitetni podpolkovnik dr. Radulović. Udeležba je obvezna za vse samaritane.

Lutkovno gledališče Sokola Matica v Narodnem domu uprizori v nedeljo 4. tm. ob 16. uri pravljico igrano v treh dejanjih s predigro »Marbuel, črni sluga pekla« ter burko v enem dejanju »Gašperček slikar«. Če bo lepo vreme predstave ne bo.

Iz krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj. V ponedeljek 5. t. m. bo ob 20. uri v Golobovi gostilni »Pri lokomotivi« v Frankopanovi ul. skupna seja krajevnega odbora Jugoslovanske nacionalne stranke za V. mestni okraj in propagandnega odseka. Seja je nujno obvezna za vse odbornike in člane propagandnega odseka.

Češki klub v Mariboru. Vabimo svoje rojake k proslavi rojstnega dne našega Masaryka, katero priredi češka dopolnilna šola v nedeljo 4. marca ob 2.30 uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma. Prijatelji Čehov dobrodošli!

Veseloigro »Velika repatica« bo vprizoril dramski odsek Sokola Maribor II, Pobrežje, v nedeljo 4. marca točno ob 19. uri pri br. Renčlju na Pobrežju. Vabljen je vsakdo! Zdravo!

Kozina: »Botanika za I. in II. razred srednjih šol« se dobi v Knjigarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Sokol Maribor III., Krčevina - Košaki. Ponočitve veseloigre »Nebesa na zemlji« zaradi smrti v družini nekega igralca ne bo 4. marca, ampak bo v nedeljo dne 11. marca ob 15. uri. Zdravo!

Godbeniki! Delavci in obrtniki, ki so večji godbe na pihalu in godala, torej taki, ki so že nekaj let sodelovali pri kakem godbenem društvu in taki, ki so bili pri vojaški godbi, naj se prijavijo »Godbenemu društvu »Sloga« v Mariboru, Sodna ulica 9, pritličje. (Podružnica NSZ). Tam dobe vse podrobnejše informacije.

»Po bolgarskih gorah.« Tako se glasi naslov predavanja, ki ga bo imel v sredo 7. t. m. v okviru smučarskega odseka SPD g. dr. Brilej v dvorani kina »Apolo« (Ljudska univerza). Predavanje bo ilustriral okoli 100 skioptičnih slik.

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo 4. marca. Ob 7.30: o konjskih boleznih, predava dr. Franc Veble; 8.15: poročila; 8: versko predavanje, predava dr. Mihael Opeka; 9.30: orgelski koncert (Blaž Arnič); 10: prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11: vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem radio-orkestra; 12: čas, reprodukcija Beethovneve »Kreutzerjeve sonate«; 16: Spomladanska dela v sadovnjaku, predava Anton Elego; 16.30 koncert pevskega krožka Vič-Glinice; 17.15: duet citer in kitare (brata Ahačič); 20: radio-orkester; 20.45: reproduciran koncert orkestra balalaik; 21: vokalni sol. koncert gđc. Verbičeve; 22: čas, poročila, radio jazz. Spored za ponedeljek 5. tm.: Ob 12.15: glasbene slike v reproducirani glasbi; 12.45: poročila; 13: čas, klavirske solistične točke na ploščah; 18: gospodinjstva ura; »Nekaj za gospodinjke in dekleta«, predava gđc. Humečkova; 18.30: »Nemčija v dobi konjunktura«, predava Ivan Kreft; 19: reproducirani odlomki zvočnih filmov; 19.30: Zdravniška posvetovalnica, predava dr. Magajna; 20: Čajkovski »Symphonie pathétique (plošče)«; 20.45: operne duete pojeta ga. Gijungienac in gosp. Gostič; 21.30: Dolinškov šramel-kvartet; 22: čas, poročila, radio-jazz.

Grajski kino. V soboto se začne smelha polna vojaška humoreska »Vesela tovariša«, Paul Hörbiger in Fritz Kampers v glavnih vlogah.

Kino Union. Od danes dalje vesela zabavna opereta »Beneška noč« z našim rojakom slavnim tenorjem Tinom Patierom, znano subreto Lizzy Balla in izvrstnim komikom Ludvikom Stösslom. Film poln krasnega petja in glasbe.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu, se uporablja naravna Franc-Jožečeva voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Sobota, 3. marca ob 20. uri: »Gospodična«. Poslednjič. Globoko znižane cene od 15.— Din navzdol. Zadnjič.

Nedelja, 4. marca ob 15. uri: »Okence«. Globoko znižane cene od 15.— Din navzdol. Zadnjič. — Ob 20. uri »Štambulska roža«. Znižane cene.

Nedelja v mariborskem gledališču. Popoldne ob 15. uri uprizore nad vse zabavno komedijo »Okence«. Veljajo globoko znižane cene, od Din 15 navzdol. To je obenem poslednja uprizoritev tega dela. Zvečer ponove prvič po znižanih cenah »Štambulska roža«, melodiozno in uspešno Fallovo opereto.

Mariborsko Narodno gledališče gostuje v Rušah v nedeljo, 11. tm. v Sokolskem domu. Uprizori se nad vse zabavna češka komedija »Okence«, ki je v Mariboru dosegla velik uspeh.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura »Franz Josefova« grenčica lahko izprazni črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikalih za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Bršnik, Slovenska ul. 11.

Vlomilec v Petelnovo trgovino obsojen. Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj 21letni trgovski pomočnik France Osojnik, obtožen, da je lani v oktobru vlomil ponoči v trgovino urarja in optika Petelna na Grajskem trgu in odnesel razno zlatnino in srebrnino v skupni vrednosti okrog 50.000 Din. Z bogatim plenom je vlomilec pobegnil v Avstrijo, kjer je bil v nekaj tednih nato aretiran in izročil našemu sodišču, ki ga je obsojilo na 4 leta težke ječe in izgubo častnih pravic za dobo 5 let.

Obupno dejanje 16-letne mladenke. V 16-letni Marijti G., stanujoči v Gozdni ulici, se je zadnje dni nekaj kuhalo. Dekle je bila potrta in zelo melanholična. Nikomur ni povedala, kaj ji teži mlado srce. Ko je bila včeraj zvečer sama, je segla po strupu — octevi kislini — in ga spila večjo količino. Strupena tekočina je pri obupanem dekletu naglo in grozno učinkovala. Domači so jo še pravočasno našli, zvijajočo se od hudih bolečin, in poklicali takoj reševalce, ki so mlado nesrečnico prepeljali v bolnišnico. Tam so ji zdravniki izprali želodec in jo rešili smrti.

Božji rop. Sinoči sta se priklatila v Ruše dva mlajša postopača. Rušanom sta se sicer zdeli sumljiva, vendar pa niso slutili, da bosta oropala njihovo cerkev. Ko je legel na vas večer in ko je cerkvenik odzvonil večno luč, sta šla potepuha na delo. Eden izmed njih je je najbrže že preje skrivil v cerkvi, drugi pa je stal zunaj na straži. Imela sta srečo in sta odnesla iz tabernakla dragocen kelih v vrednosti nad 2.000 Din. Tatvi no je opazil danes zjutraj župnik in jo takoj prijavil orožnikom.

Današnji trg za živila je bil spričo lepega vremena bogato založen in je bila kupčija zelo živahna. Slaninarji so pripeljali na Vojašniški trg 36 voz zaklanih prašičev, okoliški kmetje pa 18 vozov poljskih pridelkov in 4 voze sadja. Prav tako živahna kupčija je bila tudi na košjem trgu, kjer so prodajali kokoši po 30 do 40 Din, purane po 35 do 60 Din, par piščancev pa po 15 do 35 Din. Precej je bilo na trgu tudi kuncev. Cene blagu se niso mnogo spremenile izza zadnjega trga in so bile sledeče: krompir 0.75 do 1 Din, kisló zelje 2.50 do 3 Din, repa 2.50 do 2 Din, česen 8 do 10 Din, čebula 1 do 1.50 Din, jabolka 4 do 8 Din, hruške 6 do 10 Din kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2.5 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 13.8 stopinjah 737, reduciran na ničlo pa 735.3; relativna vlaga 91; od včeraj na danes je padlo 2 mm padavin. Vreme je jasno in tiho.

Problem rase in sterilizacije

Dve biološki predavanji univ. prof. dr. B. Zarnika iz Zagreba v Ljudski univerzi

Problem rase in sterilizacije.

Dvoje prevažnih vprašanj javnega življenja, vprašanje rase in vprašanje sterilizacije s stališča evgenike, je obravnaval znameniti naš biolog z zagrebške univerze, g. prof. dr. Boris Zarnik. Posebno zaslugi si je pridobila Ljudska univerza s prireditvijo politično-socialnega ciklusa, ki služi poljudni, a vendar znanstveno utemeljeni obrazložitvi prevažnih dejstev sodobnega družabnega življenja. Ko tolmačimo v zgoščenih orisih komprimirano vsebino predavanja, da se bolj vtisne v spomin, vršimo posej zvestega poročevalca, ki se ima zdržati vsakega osebnega in siceršnega mnenja, zakaj samo tako nam stopi jasno pred oči nepotvorjena ugotovitev znanstvenika.

Ako bi se bilo, tako je izvajal g. prof. dr. Zarnik, pri odločitvi o važnih vprašanjih dneva, ki so zadevala našo družbeno strukturo upoštevalo tudi mnenje biologije, se ne bi bila storila marsikatera usodepolna pomota. Rasa, pojem biološke sistematike, je ozko povezan s pojmom narodnosti, se obrača na višje duhovno bitje človeka in ga uvršča v enoviti krog individui, strinjajočih se v bistvenih dednih svojstvih z iluzijo skupne tradicije, skupnega porekla, narodnosti, gospodarskega in državno-političnega življenja. Na kratko je očrtal zgodovinski nastoj nauka o dedovanju, premembah nositeljev dednosti (genov) ter opisal 3 glavne rasne skupine: evropoidno, mongoloidno in črnsko, ki se razlikujejo prav po ustroju lobani, barvi kože, barvi šarenice, barvi in strukturi las, nog, obliki možganske brazde in stanic ter duševnih lastnosti. Te skupine se dele v vrste. Znameniti Denika je razdelil evropoidne rase v nordijsko, alpsko, dinarsko, sredozemsko in baltiško-vzhodne podvrste, ki jih seveda ne najdemo nikjer čiste, temveč več ali manj pomešane med seboj. Ker se nositelji dednih lastnosti ne morejo pomešati med seboj, lahko ugotovimo med vsako narodnostno skupino pripadnike drugih ras; zato ni moči vezati vprašanje rase zgolj na vprašanje narodnosti.

Čiste rase niso zamogle nikjer ustvariti velike kulturne vrednote, šele ko so se pomešale s prvotnimi prebivalci ali narobe, so začeli teči viri kulturnega življenja. (Tako v Grčiji, Italiji itd.) Zanimive so ugotovitve sev.-amer. komisije za psihotehnično preiskovanje bivših ameriških vojakov (Yorkens), ki je n. pr. pri Italijanih konstatiralo, da dosegajo severni Italijani inteligenčni vrh, dočim južni vrh duševne zaostalosti. Populacija slovanskih pokrajin v Italiji z južnjaki, bo nam nekoč zelo v prid. Ob koncu se je predavatelj dotaknil še vprašanja semitske rase. Kultura civilizirane Evrope je plod nečuvjenih naporov vseh evropej-

skih ras, ki so se pač na dolgi zgodovinski poti svojega razvoja pomešale med seboj in jih danes ni več mogoče očistiti rasno tujih primesi.

Mnogo bolj važno je vprašanje sterilizacije. Človek štiti in izbira pač domače živali, na premišljen izbor samega sebe pa je doslej popolnoma pozabil. V naravnem gospodarstvu izbira v boju za obstanek življenjska silnost in nuja sama. Krivo tolmačena humanitarnost je zakrivila preštevilčen razplod slabičev, telesnih in duševnih pohablencev na nepopravljivo škodo zdravega naraščaja. Šele na temelju Mendelovih naukov o dedovanju so zgradili prvoborniki (Galton) za zdravstveni napredek človeštva temelje evgenike, nauka o smoternem zdravstvenem poplenujenju in ohranitvi človeštva. Lamarckovo mnenje, da se pridobljene lastnosti podedujejo, ni moglo prenesti preizkušnje po ugotovitvi zakona o čistosti genov (homozigoti, heterozigoti), ki sicer tudi pripuščata izpremembe genov pod vplivi radija, toplote, vlage itd. Pomnožitev slabičev je doseglja tako mero, da je ogrožena civilizacija.

V naslednjem je predavatelj orisal vrsto dednih bolezni, ki razjedajo današnje človeštvo: hibavost, vse vrste umobolnosti in dedne telesne ukvare.

Zahteva po podvezanju ploditve slabičev je obča. Nemčija je letos uveljavila zakon o sterilizaciji, ki ga štejejo med najboljše ukrepe te vrste. Sterilizacija predvideva prekinitve semenovoda pri moškem, jajčevoda pri ženskem bitju, ki mu drugače v ničemer ne škoduje ali celo ukvarja. Samo pri notoričnih npravnstvenih zločincih se more uporabiti skopljenje. Danes ali jutri bo morala vsaka sodobna zdravstvena državna organizacija seči po enakih ukrepih, da obvaruje svoj narod pred strašno premočjo manjvrednih, telesnih in moralnih slabičev, pred propastjo in ga dvigne v krog močnih in sposobnih nositeljev narodne samozavesti ter življenjske sposobnosti in zdravja.

Nekaj za praznovorne čitatelje.

Ko so pred dnevi v belgijskem parlamentu pripravljali prestol za novega kralja Leopolda III., so ugotovili, da je bil dan pred tragično smrtjo kralja Alberta dan v popravilo in da je bil popravljen prav tisti dan, ko je bil odrejen kraljev pogreb.

Avtomobilski predor pod Montblankom.

Neki francosko-italijanski sindikat je predložil francoskemu ministrstvu za javna dela projekt predorske ceste pod Montblankom. Ministrstvo je ta projekt simpatično sprejelo in izjavilo, da ga bo začelo takoj proučevati. Izgleda, da bomo v doglednem času dobili avtomobilski predor pod Montblankom.

Prvih 100.000 dinarjev za azil

Redni občni zbor Protituberkulozne lige — Razveljavljena bilanca društvenega delovanja

Med vsemi mariborskimi humanitarnimi in socialnimi ustanovami je nedvomno najagilnejša Protituberkulozna liga, katere namen je plemeniti in človekoljuben in se tudi dosledno izvaja po geslu: »Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze«. In v takem znamenju je potekel tudi letošnji občni zbor, ki je bil v dvorani OUZD in ki ga je namesto odsotnega predsednika vodil poslevodeči podpredsednik, prvi državni pravdnik g. dr. Ivan Jančič.

Iz vseh podanih poročil je vela sama požrtvovalnost in ljubezen do trpečega sobrata. Najplodnosnejše pa je bilo vsekakor poročilo vodje akcije za azil, upravitelja okrožnega urada v Mariboru g. Stenovca. Fond za azil za tuberkulozne bolnike je narasel do konca prejšnjega meseca že na 99.407 dinarjev, tako, da je prvih 100.000 Din že zbranih. Društvo šteje 1328 rednih, podpornih in častnih članov. Kakor vsako leto je tudi lani protituberkulozna liga poslala več ubogih otrok na morje in na Pohorje. Številnim siromašnim bolnikom je priskrbelo brezplačno zdravljenje v bolnišnici,

zdravniške pomoči potrebnim pa brezplačnega zdravnika. Tudi je z večjimi in manjšimi izdatki podpirala pomoči nujno potrebne, predvsem take, ki so zapustili bolnico in niso imeli sredstev za vožnjo v svoj rojstni kraj. Volitev novega odbora ni bilo, ker je bil lani izvoljeni odbor v smislu pravil izvoljen za dobo 2 let.

Pri raznoterostih se je v zadevi akcije za gradnjo azila razvila stvarna in živahna debata, v katero so posegli društveni poslevodeči podpredsednik dr. Jančič, docent dr. Mačko, občinski svetnik Grčar, ravnatelj dr. Vrtovec, upravitelj Alt, predsednik društva hišnih posestnikov g. Meglič in drugi. Iz debate je bilo posneti, kako velikega pomena bo tak azil ne samo za mesto, marveč tudi za bližnjo okolico. Z velikim zadovoljstvom so navzoči sprejeli izjavo predsednika hišnih posestnikov, ki je dejal, da se mariborski hišni posestniki, kakor tudi najemniki, zavedajo pomena take ustanove za naše mesto in radi darujejo vsak mesec svoj obulus za čimprejšnje uredničenje res plemenitega načrta.

Kulturne vesti

Knjižne zbirke Tiskovne zadruge

Založba Tiskovne zadruge v Ljubljani je sestavila za letošnje leto nekoliko zmanjšani program, vendar bo izdajala tudi še znanstvene zbirke: Ljudski roman, Mojstre in sodobnike, Slovenske pisatelje in Slovenske poti, mimo tega pa bo izdala še eno mladinsko knjigo. V zbirki Ljudskih romanov bo izšel za Veliko noč Aleksandra Dumasa sina Rihteršičev prevod »Dame s kamelijami«, v jeseni bo pa dotiskan Juša Kozaka prevod Gunnarja Gunnarsona islandski kmečki roman »Ljudje na Borgu«. Oba romana bosta obsegala okoli 800 strani. V zbirki Mojstri in sodobniki bosta izšli prav tako dve knjigi. Konec junija bo dotiskan Andréja Gidea roman »Vatikanske ječe« v prevodu dr. A. Ocvirka, v februarju l. 1935. pa Ivana Albrechta roman »Hajduk Nikola Šuhaj« v prevodu B. Borke. Obe deli bosta obsegali okoli 260 strani. V zbirki Slovenski pisatelji, ki prinaša kritične izdaje najboljših slovenskih pisateljev, zlasti klasikov, bo izšlo letos »Zbrano delo dr. Franceta Prešerna« v redakciji našega največjega prešernoslovca prof. dr. Fr. Kidriča. Obsegalo bo vse, kar je Prešeren napisal, tudi vso njegovo korespondenco in obširne studije ter komentarje v dveh zvezkih s skupno 800 stranmi. Obe knjigi bosta izšli ob koncu leta. V Slovenskih pisateljev potek bomo dobili Mileta Klopčiča »Pesmi« z litografijami Franceta Miheliča in prof. dr. Alfredda Šerka znanstveno delo »O psihološki analizi«. Prva knjiga bo izšla v juniju, druga pa v novembru. Obsegali bosta vsaka okoli 100 strani. Zadnja bo mladinska knjiga: Františka Langeterja roman »Pes druge čete« v prevodu prof. Pavla Holečka. Obsegal bo okoli 300 strani in bo izšel za Miklavža. Če pridobi Tiskovna zadruga med letom še primerno izvirno slovensko delo, ga bo izdala za doplačilo v zbirki Slovenske poti. Obroki za naročnike se plačujejo od letošnjega 1. marca do 28. februarja l. 1935. Naročniki vsaj treh zbirk dobe po znižani ceni tudi revijo »Ljubljanski Zvon«. V treh letih, od 1931 do 1934 je izdala Tiskovna zadruga v teh zbirkah že 32 knjig, med njimi nekaj velikih del v prekrasni, uprav bibliofilski izdaji. Devetnajst je izvirnih slovenskih del, ostalo so pa prevodi iz svetovne književnosti, indijske, angleške, španske, francoske, ameriške (Adamič) in nemške.

Ptuj

Umrla je v Ptujju zasebnica Ana Kokolova v 68 letu starosti. Pokojnica je živela mnogo let pri svojih sorodnikih v občje spoštovani družini Mahoričevi. — Blag ji spomin!

Po dolgi mučni boleznii je zatislila za večno oči posestnica Liza Sluga v Krčevini pri Ptujju. Dosegla je visoko starost 78 let in je bila polnih 38 let vdova. Blagopokojnica je mati našega naročnika, odvetnika dr. Jurija Sluge v Ptujju. Ostalim naše iskreno sožalje!

Kino. V Mestnem gledališču se predvaja v soboto 3. tm. ob 20. uri in v nedeljo 4. tm. ob 18.30 in 20.30 uri film »Pesem nad pesmimi«. Najboljši film Marlene Dietrich. Kot dodatek Ufin in Feksov tednik.

Sejem za prašiče v sredo 28. februarja t. l. je bil izredno dobro založen in tudi kupčija je bila zelo živahna. Prignanih je bilo 360 ščetinarjev, prodanih pa 147. Cene so nekoliko poskočile in sicer so se prodajali pršutarji po 6.50—7 Din, polmastni od 7—8.25 Din kg žive teže. Zaklani po 9 Din; krasci, stari 6—10 tednov so se prodajali od 120—175 Din eden.

Mladi harmonikarji »Pomladka Rdečega križa« iz Maribora prirede pod vodstvom g. Šušteršiča, dne 11. marca t. l. ob 6. uri koncert v tukajšnjem Mestnem gledališču.

Poljčane

Na prvem letošnjem sejmu je bilo zaradi lepega vremena dokaj živahno. Prignane živine je bilo 159 glav, prodane 130.

Etnolog. Glasnik etnografskega muzeja v Ljubljani. Knjiga V. in VI. Uredil dr. Niko Zupanič. Te dni smo prejeli zajedno dvojno številko tega odličnega znanstvenega časopisa, ki obsega 378 strani velikega formata. Bogata je vsebina zvezka in nekatere razprave ne bodo vzbudile zanimanja samo pri nas, temveč po vsej Jugoslaviji in še preko meja. Naj navedemo vsaj površno vsebino! Prva razprava je Mie Brejčeve sestavek »Slovenske narodne noše na Koroškem«. Jože Rus je prispeval zanimivo studijo »Slovanstvo in vislanski Hrvatje«, v kateri doprinaša novo gradivo za svojo trditev o gotškem poreklu prvih nosilcev hrvatskega imena. P. Skok je objavil razpravo »Studije o jugoslovanskem slovarju na osnovi folklorne geografije«, ki je napisana v francoščini s srbskohrvatskim resumejem in govori o taburiranju besed kača itd. N. Zupanič je prispeval razprave: K fizično-etnični metamorfozi narodov s posebnim ozrom na Jugoslovane; Antična terakota iz severne moravske doline v Srbiji; Značenje nekih starih geografskih in etničnih imen na balkanskem polotoku; Narodna epopeja »Kosovo« in Etnološki značaj kosovskih Čerkezov. M. Gaspari je napisal razpravo »Zbirka starin in umetnin v Kamniku«; Mičun Pavičević razpravo »Crnogorci in pričama i anegdota«; Milovan Grba razpravo »Kada je živeo Ivan Ravenjanin?« (v cirilici); M. Markič razpravi »Izenačenje slovanskih črkopisov« in »Nekaj pomembnejših slovanskih etimologij«; B. Saria razpravo »Narodopisno iz Povodnovega dela »Bürgerliches Lesebuch«, Fr. Kotnik razpravo Drobosnjakov »Izgubljeni sin«, M. Brejčeva še nekrolog dr. Stanku Vurniku. Fr. Stelč nekrolog Josipu Mantuaniju, V. Bučar nekrolog dr. Lazarju Dimitrijeviču ter isti še nekrolog dr. Arnoštu Muki. Nadalje so v zvezku kronika, referati in kritike, kakor tudi časopisi in nove knjige. Kdor se zanima za vprašanja, ki jih obravnavajo našete razprave, bo z zadovoljstvom segel po tem našem zares odličnem časopisu.

Slovenska Matica opozarja vse mariborske interesente za Melikovo »Slovenijo« (ki jo izda letos kot izredno publikacijo za svoj 70letni jubilej), naj se javljajo kot subskribenti pri njenih mariborskih poverjenikih, profesorju realne gimnazije g. dr. Jožetu Bevku in svetniku okrožnega sodišča g. Juliju Kudru. O Melikovi »Sloveniji« in letošnjih rednih publikacijah »Slov. Matice« smo pisali pred nekaj dnevi.

Dve gledališki prireditvi. Jutri v nedeljo vprizore v Studenicah ob pol 16. uri igro »Domen« v režiji br. Štefančičoze, v Poljčanah pa pripravlja Sokol za 18. t. m. v režiji br. Koviča 3dejsansko burko »Maks v škripcih«.

Zanimanje za vodovod v Poljčanah je še vedno veliko. Že lani smo poročali, da je prostor, kjer je izvirek, lasti direkcije državnih železnic v Ljubljani. Zato je bilo treba pred gradnjo samo najprej rešiti vprašanje odstopitve prostora, kjer je izvirek. Med tukajšnjo občino in železnico so se vršila zadevna pogajanja, ki so uspela v toliko, da prispeva železniška uprava, ki je tudi zainteresirana na gradnji vodovoda, k gradnji z brezplačno dobavo in dostavitvijo vodovodnih cevi na postajo Poljčane in da dovoli brezplačno uporabo njenih parcel za vodovodni rezervoar. Nadaljnji stroški bi se krili iz prispevkov občinske uprave, banske uprave in strank, ki na vodovod reflektirajo. Tako se bodo po sklenitvi pismene pogodbe med železniško upravo in občino storili nadaljni koraki za čimprejšnjo izgraditev.

Požar. V bližnji okolici na meji naše fare je v hiši vdove Ane Tomažičeve te dni izbruhnil požar in je zgorela hiša in vse kar je bilo v njej. Mati je z 2letnim otrokom še spala in bi bila morda oba zgorela, da ni dete z jokom zbudilo matere, ki je še v zadnjem hipu rešila otroka in sebe smrti. Ogenj sta povzročila baje dva popotnika, ki sta takrat tam prenočila.

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Problemi obmejnega šolstva mariborskega okraja

Sedanji položaj v šolskem in nacionalnem oziru in potrebni novi ukrepi

Stanje šolstva je nedvomno najzanesljivejši merilo za kulturo vsakega naroda. Zato je umevno, da se posamezne države kar kosajo, kako bi dvignile svoje šolstvo na čim višjo stopnjo. Nedvomno se je tudi pri nas po osvobojenju v tem pogledu dosti storilo. Nešteto novih šol je bilo ustanovljenih, veliko število obstoječih je bilo razširjenih, zgrajenih je bilo obilo novih šolskih poslopj od skromne gorske šolske hišice do najmoderneje, z vsem komfortom opremljene šolske palače. Mišljene so tu le osnovne šole, kajti te služijo pretežno večini našega naroda kot edina izobrazovališča. Prav je tudi tako. Naš narod je ukažen in si želi šol in urejenih šolskih razmer. Slabo upliva na ljudstvo, če vidi, da je v sosednih krajih za šolstvo bolj preskrbljeno kakor doma, da se sosedni deci posveča večja pažnja kot njegovi. Posledica temu mora biti nerazpoloženje med ljudstvom, nezaupanje do državnih oblasti in žal tudi mržnja do države. Če velja to za notranjost, v koliki meri mora še-le veljati za mejo, kjer ščuvajo ljudstvo in netijo njegovo nerazpoloženost še razni odgovorni in neodgovorni elementi iz krajev preko meje. Za konsolidacijo in moč države pa je v prvi vrsti potrebno zadovoljno in vdano prebivalstvo. Močna je država le tedaj, če ima zveste in vdane državljane, če uživa ugled svojih sosedov in če ima dobro zavarovane meje. Meje pa ne branijo strelski jarki, bodoče žice, španski jezdecii itd., ampak zadovoljno, narodno zavedno in zvesto obmejno prebivalstvo. Tako prebivalstvo pa vzgaja naše osnovne šole. In te šole morajo biti na meji najboljše, da bodo kos svojih nad vse težavnih nalogi. Le tiste obmejne šole, ki so v vsakem oziru na višku, zadovoljujejo prebivalstvo in pridobivajo državi ugled pri sosedih preko meje.

Zato bi morala biti šolska poslopja na meji reprezentativna, na zunanji in na znotraj, šolska deca kar najbolj preskrbljena s šolskimi potrebščinami, kakor tudi z obleko in hrano. Šolske oblasti ne smejo smatrati mejo kot kazensko kolonijo, kamor premeščajo učiteljsko disciplinskih potom, ampak na meji bi morali biti nameščeni le najboljši in najidealnejši učitelji, ki sami želijo delovati med obmejnimi prebivalstvom, kajti le takim so zagotovljeni popolni in trajni uspehi. Seveda bi jim morale nuditi oblasti vsa gmotno in moralno podporo. Da je prav na meji potrebno, da je zadostno število učiteljsva na razpolago in da so vsa učna mesta zasedena, je menda samo po sebi umljivo. Toda poglejmo si, kako je v resnici! Da so razmere na naših obmejnih šolah nevzdržne, pričča dejstvo, da se oglašajo v sedanji proračunski debati v narodni skupščini naši narodni poslanci ter zahtevajo zboljšanje teh razmer.

Govor naj bo v naslednjem zaenkrat le o obmejnih šolah mariborskega okraja. Gotovo pa razmere v drugih obmejnih okrajih niso drugačne kakor pri nas. V poštev pride tukaj 10 šol, ki ležijo tik državne meje, oziroma mejijo šolski okoliš neposredno na Avstrijo. Teh deset šol s 44 oddelki obiskuje trenutno 2341 otrok. Ena teh šol nima niti lastnega šolskega poslopja, ampak je nastanjena v navadni kmečki hiši v prvem nadstropju, med tem ko stanuje lastnik hiše s svojo družino v pritličju. To je enorazredna šola v Gradišču. V borni sobi, ki meri 5 krat 5 kvadratnih metrov je stlačeni 63 otrok, tako da pride na enega približno en kubični meter prostornine. Kako prijetno je v takem prostoru poučevati, ve samo tisti, ki je to izkusil.

Na ostalih devetih šolah manjka skupaj sedem učnih sob. Torej manjka na obmejnih šolah mariborskega okraja skupaj 8 učnih sob. Učnih oseb manjka na sedmih šolah trenutno osem, če ne računamo učnih oseb, ki so morda na bontonem dopustu. Le na šolah pri Sv. Juriju ob Pesnici, Sv. Križu in Gradišču so zaenkrat vsa učna mesta zasedena. Povprečno bi prišlo na eno učno osebo, ako bi bila vsa mesta zasedena, 53 otrok. Tako pa pride na eno učno osebo 65 otrok, kar je dosti preveč, če pomislimo,

da je to povprečno število in poučuje včasih ena učna oseba naenkrat nad 80 otrok. Na učne uspehe in zdravje otrok kakor učiteljev to nikakor ne more dobro uplivati, ako še pomislimo, da je precejšnje število obstoječih učnih sob v higienskem oziru prav pomankljivih.

Socialne razmere šolskih otrok so prav žalostne. Njih starši so po večini viničarji, delavci, kočarji in mali posestniki. Le malo število otrok je večjih kmetov, ki pa dandanes preživljajo tudi prav težke čase. Ni torej čuda, da se upravitelji omenjenih šol bridko pritožujejo, da manjkajo otrokom najpotrebnejše šolske knjige, zvezki in druge potrebščine. Da mora tudi to dejstvo zelo kvarno uplivati na učne uspehe, je jasno. Ker je prebivalstvo ubožno, tudi občine in krajevni šolski odbori ne morejo šol oskrbovati kakor bi to morale. Zato so naše obmejne šole tudi z učili prav skromno preskrbljene. Šolske knjižnice, ki so za vzgojo otrok tako važnega pomena, so na večini teh šol v dokaj žalostnem stanju. Kakor manjkajo otrokom učni pripomočki, tako jim manjka zlasti pozimi potrebna obleka in obuvale, kar zopet zelo ovira redni šolski obisk. Prehrana teh otrok je v splošnem slaba, zato so otroci slabotni in podvrženi boleznim, kar zopet otežuje šolski obisk in napredovanje.

Da se olajša vsaj nekoliko socialna beda otrok, prireja učiteljsvo teh šol božičnice, in sicer s pomočjo podpor CMD, banske uprave in raznih društev, kakor tudi zasebnikov. Največ še v ta namen žrtvuje CMD, ki je n. pr. za lansko božičnico pri Sv. Duhu na O. v. darovala 2000 Din, za božičnico v Št. Ilju 1000 Din, Gradišču 500 Din itd. Skromnejši so bili prispevki banske uprave, ki je za božičnice teh šol darovala približno 3000 Din, in sicer po 200 do 600 Din za posamezno šolo. Skromne so bile te božičnice in le kapljica olja v veliko socialno bedo naše obmejne dece. Kako pa skrbijo Nemci onstran meje za svoje ali bolje rečeno za otroke slovenskih staršev in delajo s tem v prvi vrsti propagando za svojo avstrijsko državo, o tem je obširno poročal »Večerniki« v svoji številki od 8. januarja t. l. Tudi mi bi morali na naši meji prirejati božičnice v podobnem stilu, ne samo zato, ker so v resnici potrebne, ampak tudi, da bi s tem paralelizirali propagandno delo nemških bojnih organizacij.

Celo Deutsch-schwäbischer Kulturbund si je nadjal nalogo skrbeti za nemške obmejne otroke in s tem zbuhati pri slovenskih starših mržnjo do slovenstva ter propagirati nemštvo. Do lanskega leta je prirejalo omenjeno društvo na naši meji

božičnice. To pa je naša oblast po pravici zabranila. Toda kljub temu je lani odposlanec Kulturbunda iz Ptuj razdeljeval po Apaški kotlini darila v obleki, in sicer samo Nemcem. Kako mora to uplivati na naše ubožno slovensko obmejno ljudstvo, si lahko mislimo. Vpliv Nemcev v naših obmejnih krajih je še velik. Saj so oni gmotno trdnejši od Slovencev, katerim ponajvečkrat režejo kruh. Zato so naši ljudje odvisni od njih in se dajo v vsakem oziru, posebno pa nacionalnem uplivati od njih.

Te ljudi bo težko preobrniti. Naša edina nada je in ostane mladina. To si moramo pridobiti! Pridobili si jo bomo pa le z dobro urejenim šolstvom in primernimi socialnimi ukrepi. Po otrocih pa si lahko pridobimo tudi njih starše. Zato je nujno potrebno, da posveti merodajna oblast največjo pažnjo našemu obmejnemu šolstvu ter da to čuva kakor punčico svojega očesa. Če je tudi varčevanje danes povsod potrebno, vendar tukaj ne bi bilo na mestu in bi se utegnilo krulo maščevati.

Ta opis razmer na naših obmejnih šolah nima nikakor namena kritizirati delovanja šolskih oblasti, ampak hoče oblast

le opozarjati in sicer še tik pred 12. uro, kakšna nevarnost grozi državi, če ne uredi obmejnega šolstva tako, da bo v zadovoljnost obmejnega ljudstva in v ponos države. Dolžnost naše javnosti, zlasti naše CMD pa je, da vedno opozarja oblast na nedostatke našega obmejnega šolstva in po svojih močeh pomaga oblasti, zlasti pa pomaga lajšati socialno bedo obmejne dece. Narod bo za to hvaležen! Nujna potreba pa je tudi, da so upraviteljstva in učitelji obmejnih šol neprestano v stiku z glavnim odborom naše šolske družbe, in sicer potomi domačih podružnic CMD. Iz tega pa sledi nadaljnja nujna potreba, da se ustanovijo v vseh obmejnih krajih podružnice CMD, če je to danes moda ali ne. Jasno nam mora biti, da nam je CMD danes prav tako potrebna, kakor je bila nekdanj, če ne še bolj! Mariborskima podružnicama CMD pa gre nad vse hvaležna naloga, da po svojih močeh nadalje podpirata svoje obmejne posestnice. Vzajemnemu delu podružnic z glavnim odborom se mora posrečiti dvigniti naše obmejno šolstvo, kar bo le v korist našemu narodu in v ponos naši osvobojeni domovini.

Sport

Table tenis turnir za prvenstvo Maribora

Jutri v nedeljo 4. tm. bo v telovadnici v Cankarjevi ulici table tenis turnir za prvenstvo Maribora, ki sta ga organizirala mariborski akademski sabljaški klub in ISSK Maribor. Tekmovanje se bo pričelo ob 14. Tekmovalo se bo v moškem singlu, moškem dublu in ženskem sin-

glu. Turnir bo revija naših najboljših igralcev te sportne panoge v Mariboru in bo po prijavah sodeč tudi nudil lepe igre. Vse prijatelje te zanimive sportne panoge vabimo, da prisostvujejo turnirju. Vstopnine ni!

Mariborska zimskosportna podzveza, službeno. V ponedeljek 5. tm. ob 20. važna odborova seja v društveni pisarni, Kolodvorska ulica 1.

Tekma v smuku za prvenstvo MZSP. Mariborski smučarski klub priredi v nedeljo 11. tm. tekmo v smuku za prvenstvo Mariborske zimskosportne podzveze, in sicer pri Senjorjevem domu. Po smuku bo smučka tekma za odbornike MSK.

Olimpijski odbor v Mariboru je te dni razposlal prošnje za podpore za udeležbo naših sportnikov na prihodnjo olimpiado, ki bo, kakor znano, leta 1936 v Berlinu. Vsi prijatelji sporta se naprošajo, da darujejo po svojih močeh in tako omogočijo nastop naših sportnikov na olimpiadi.

Revija mariborskih nogometašev. Jutri, v nedeljo 4. tm. bo na igrišču SK Železničarja zanimiv nogometni turnir, na katerem bodo sodelovali skoraj vsi mariborski nogometaši, člani klubov SK Železničarja, ISSK Maribora, SK Rapida in SK Svobode. Okrožni kapetan g. dr. Planinšek je za ta turnir sestavil štiri teame, ki bodo tekmovali po sledečem vrstnem redu: Ob 14. team rdečih proti teamu zelenih ob 15.30 pa team modrih proti teamu belih.

Mala olimpiada v Mariboru. V okviru olimpijskega dne, ki bo 10. junija bo priredil mariborski olimpijski odbor velike sportne tekme v tilu male olimpiade. Tekmovale bodo vse sportne panoge, nastopil pa bo tudi Sokol.

Tekmovanje za prvenstvo dravske banovine v rokoborbi bo v dneh 10. in 11. marca t. l. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Prireditelj je SK Ilirija.

Sokolstvo

Sokol Sv. Trojica v Slov. goricah je priredi dne 11. februarja pešizlet k Sv. Antonu v Slov. goricah. Bil je prav zanimiv, ker se je vršil po načinu teren-skih iger. Bilo je 27 udeležencev. V nedeljo 25. februarja pa smo imeli predavanje o sadjarstvu. Predaval je znani strokovnjak g. Aplenc iz Maribora. Nad 40 poslušalcev je pozorno sledilo zanimivim in koristnim izvajanjem predavateljevini. Marsikoga pa bo zanimalo tole: V občini Senarska so razen dveh, glasovali vsi odborniki z županom vred proti malenkostnemu zvišanju postavke za Sokola v proračunu. Med odborniki, ki so glasovali proti, sta tudi dva člana Sokola.

Ferencz Molnar:

BISER

6.

»Ljubim te, tvoja sem!« je rekla doktorjeva žena pustolovcu v Rittergasse št. 64, vrata 15, kjer je Ratoti najel sobo za te sestanke.

Sedela sta na stolih iz baržuna. »Ti me ne ljubiš!« je dejal Evgen, ki se je uveril, da ji on ni tako potreben, kakor si je domišljala doktorjeva žena.

»Vendar se ne motim,« je nadaljevala in ga poljubila na čelo. »Zavrži ta biser, pa boš videla da ti nisem potreben!« je svetoval Ratoti.

Vstala je ogorčeno in ga pogledala tako, kakor pogleda ženska moža, o katerem je prepričana, da je ne razume in je ne bo nikoli razumel.

»Fej!« je izbruhnila. »Ti me ne ljubiš in nisi vreden moje ljubezni!«

7.

To je trajalo dva meseca. Gospa ni bila več ne zdrava ne rdeča. Lica so ji zbledela, spala je slabo, minil ji je tek.

Doktor je bil zelo vznemirljen. »Kaj ti je, dušica?« je povpraševal venomer.

In žena mu ni odgovorila nič, samo obe sila se mu je za vrat.

»Nesrečna sem, neizrekljivo nesrečna...« je plakala.

Doktorju so postale oči vlažne. Čakal je, da mu žena prizna prestopke, nezvestobo in čutil se je neskončno majhnega pred njenim grehom. In bil je brez sveta, kaj naj v tem važnem trenutku ukrepe.

8.

Do večera ni bilo med njima nobene besede. Oba sta se težko borila s seboj. On je sklenil, da ji odpusti, ker se je bila namenila povedati svoj greh.

Posadil jo je na kolena kakor otroka. »Govori, le izpovej se, dušica!« jo je hrabil in nagovarjal.

Žena pa se mu ni upala pogledati v oči, marveč je samo prosila:

»Ustrelj me, drugega ne zaslužim.«

»Čemu vendar?« je pritiskal na njo mož.

»Ker sem... Ker sem... kradla... Našla sem na reduti biser in sem ga pobrala... Prinesla sem ga domov in zdaj me tatvina teži...«

Jecljaje in ihtje je vstala in šla v omaro ter prinesla doktorju biser.

»To je vse,« se je začudil mož. »Nič ne bodi v skrbeh zaradi njega. Že jutri bo na mestu, kamor spada.«

9.

»Zakaj pa ste včeraj izostali?« je vprašal Evgen zdravnikovo ženo, ko sta ostala sama.

»Kaj pravite, kaj govorite?« je vprašala nedolžno.

Evgen je poškratel od sramu, da se je dal tako lahko premagati.

»Kaj ste dejali?« je vprašala doktorjeva žena, ko se je zdravnik vrnil domov.

»Prej, ko je moj mož izgubil skozi vrata, ste mi nekaj rekli. Govorili pa ste tako tiho, da vas nisem razumela...«

»O, saj ni bilo nič...« se je izgovarjal Evgen.

Obšla ga je nrlzla polt.

10.

»Ljubček moj,« je dejala žena doktorju, »odkar sem ti izročila biser, sem zopet tako mirna. Verjemi mi... nisem ime la poguma, da bi ti gledala v oči... tako me je težila tatvina. Zdaj vidim, da bi ti morala takoj izročiti biser. Neumnica! Pa sem čakala in toliko trpela!«

Vmes je jokala in se smejala, na koncu pa je zapela arijo. Potem se je ustavila pri oknu, gledala zamišljeno na ulico, se oblekla in šla z možem v gledališče.

»Tako sem srečna,« je govorila, ko sta se vrnila po predstavi domov. Ali čutiš mojo srečo? Ti dobri, pošteni možiček!« In obsula ga je z viharinimi poljubi.

K O N E C.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

To plopladansko solnce je lilo svoje žarke na obširno pokrajino bajno bujnih gozdov, zelenih pašnikov in plodnih polj, med katerimi so se stiskale okoli kockastih svetlišč solnčnega božanstva čudne, v terasna nadstropja zidane in z oplotenimi vrtovi obdane hiše. Po sredi pokrajine je tekla leno široka in globoka reka, skoraj povsod tesno sledeč njeni strugi se je pa vila gladka cesta.

Bilo je okoli pete popoldanske ure, ko se je prikazala iz gozda visokih praprotnih palm na ovinku ceste, vzpenjačoč se po položnem hrbišču nizkega griča nad reko, velika karavana ogromnih slonov, ki so jih vodili s sulicami, meči in štiti oboroženi vojščaki bakreno-rdečkaste polti. Obleženi so bili le v kratke, do kolena segajoče halje, stlane iz trdih pisanih nitj in prepasani iz kož brezdlake zverjadi. Glave so jim pokrivalo stožčaste čepice iz ljubja nekega neznanega drevesa, ki ga je solnce ožgalo rjavkasto in rdečkasto, podobno kakor polt tistih, ki so jih nosili. Stopali

so počasi, skoraj leno in vedno tiho. Izraz njihovih obrazov je bil truden, nekoliko top.

Prav tako leno so prestavljali svoje stopaste noge ogromni sloni, ki so nosili na ploskih hrbtih velike košare, vsako s štirimi udobnimi sedeži in tkano streho nad njimi. Na sedmem izmed njih, ki je bil poleg osmega največji, je sedel rdečepolt mladenič sedemnaestih let, opravljen nenavadno razkošno in ves poln silnega dostojanstva. Njegova oblačila so bila stkana iz dragocene volne snežnobelih planinskih lam in zlatih, kakor najfinejši las tenkih nitj. Prsa mu je pokrival ščit iz čistega zlata, okrašen z dragim kamenjem, glavo pa mu je pokrivala istotako zlata čelada s perjanico. Zlati so bili tudi njegovi sandali in obročki na zapestjih. Tri sužnje, ki so sedele poleg njega, so bile oblečene bolj preprosto, toda še vedno bogato. Graciozno so bočile svoje polne, oble grudi ter se ozirale s svojimi ko ogledne črnimi, globokimi in strastnega ognja

polnimi očmi po okolici, po karavani in po svojem gospodu, azteškem princu Aftagadu.

Na osmem slonu, ki je bil prav tako razkošno okrašen in osedlan, je potovala s svojimi tremi sužnjami njegova šestnajstletna sestra, princesa Evalasta. Bila je vitka kakor palma, gibčna kakor kača, živa kakor igrajoča se mačka in vroča kakor švigajoči zubelj. Modro-črne lase je imela pristržene na kratko in skoraj docela skrite pod zlatim pokrivalom, podobnim polkrogli, na katerem so iz velikih bleščočih se draguljev rasli šopki dolgih puhastih peres bele, rdeče in rumene barve ter se v nežnih lokih spuščali nazaj proti njenemu kovinsko se bleščočemu vratu in oblim ramenam. Telo ji je pokrivala enaka halja kakor njenemu bratu, princu Aftagadu, samo da ji grudi, ki so bile napol gole, ni stiskal oklep. Na drobnih, finih rokavah je imela polno zlatih obročkov, deloma kovanih, deloma pletenih iz drobnih zlatih nitk. V desnici je držala krasno pahljačo, ki je pa ni uporabljala, saj so ji za hlad skrbele njene tri sužnje z velikimi pernimi pahljačami, ki so jih zibale semtertja v enakomernem ritmu ljubavne pesmi, ki so jo polglasno prepevale.

Pesem je pripovedovala o mladeničih,

ki so hrepeneli po lepi princesi, pa je prišel neznan junak iz daljnih dežel za gorami in vodami in jo odvedel s seboj. In mladeniči so tožili po njej, trgali svoja dragocena oblačila in si posipali glave s peskom.

Princesa Evalasta je menda ni poslušala. Njene črne oči so se zastrmele brez cilja v daljavo; zamislila se je. Morda je premišljevala o svoji mladosti, ki jo je pustila doma, tam daleč na zahodu, odkoder je pripotovala — in o bodočnosti, ki ji je šla nasproti na daljni vzhod, v tujo deželo, v središče in srce sveta. Tudi ko so sužnje dopele svoj spev in utihle, se izraz njenega pogleda in obličja ni spremenil. Menda še čutila ni, da jo je objela tišina soparnega dne, ki so jo motili samo koraki slonov in bosih vojščakov po prašni cesti.

»Žarek solnčnega božanstva, princesa princes, občudovana med občudovanimi, ali naj ti tvoje sužnje še prepevajo v razvedrilo, da ti bo lepše in krajše potovanje?« je spregovorila čez čas najmlajša sužnja in se globoko priklonila pred zamišljeno Evalasto.

Princesa je nekaj trenutkov molčala, nato pa odgovorila:

»Ni treba! Pustite me, da bom nemó strmela v daljavo.«

(Se bo nadaljevalo.)

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrčke V. Weizl.

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27—56, izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

ZLATO.

zlatnike in platino kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata. Orožarova ulica 8. 2642

COUCHI, ZOFI, MADRACE kakor tudi vsa tapetniška dela naročite najugodnejše pri Ferdu Kuharju, Vetrinjska ul. 26. 4418

VAŽNO OPOZORILO!

Naznanjam, da izdelujem lesene hišice po najmodernejšem sistemu že za ceno od Din 30.000 naprej, kakor tudi vsakovrstne zidane hiše, vsakovrstne ograje (plotove), nova tla, vsa popravila v zidarstvu in tesarski stroki točno, dobro in solidno po najnižji ceni. Zglasiti se je pri podjetju Franc Spes, Tržaška cesta 27, nasproti vojaške bolnice ali v stanovanju Linhartova ul. 18, Maribor. 4921

NOVOPOROČENCI POZOR!

Pri nakupu kuhinjske posode in opreme sprejem tudi na delni odpis vložnih knjžic Mestne hranilnice, Spodnještajerske in posojilnice v Narodnem domu v Mariboru. Albert Vicel, Maribor, Gosposka ul. 5. 684

PERJE, PUH, BLAZINE, zavese, flanelaste in vatirane odeje najceneje pri Novaku, Koroska cesta 8, Vetrinjska ulica 7. 819

POPRAVILA KLOBUKOV izvršujem čedno, hitro in ceneno že od Din 20.— naprej. Ana Hobacher, Aleksandrova cesta 11. 821

NE OBUPUJTE!

Znanost odvraca od posledic materialne krize, ki tlači vse sloje! — Vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. do 18. ure daje točne podatke o Vaši usodi v inozemstvu priznana domača astrografologinja Mne, Felicitas, Sodna ul. 26, III. nstr., vrata 8. 822

BRANJARIJO

na dobrem mestu oddam proti mali odkupnini. Naslov v pravi »Večernik«. 825

HOTEL »ZAMORC«

sprejme abonente na dobro domačo hrano po nizki ceni. 845

741

Karo
Maribor

Kvalitetni čevlji za vsakogar že od Din 98.—

DNE 6. MARCA 1934

ob 9. uri se bo prodalo iz konkurzne mase pekarije Josipa Misleja, Koroska cesta 21, razno pekarsko orodje, posoda, uteži, razni izdelki in slaščice. 824

LISICE IN DRUGE KOŽE

prevzame v strojenje, barvanje v raznih barvah in v popolno izdelavo Peter Semko, krznar, Gosposka 37. 826

PREKLIC!

Tem potom preklicujem vse, kar sem žaljivega izrekel o gospodu Ivanu Pogorevcu ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Anton Poklič, Pobrežje. 838

DAMSKI KLOBUKI!

Dospeli so najnovejši modeli iz Pariza. Dobite jih v Dravski ul. 10. Cene zelo nizke. Priporoča se Mira Čebuli, modistinja. 844

NAJCENEJŠE KUPITE

vsakovrstno pohištvo lastnega izdelka pri K. Zelezingerju, Tržaška c. 18, Linhartova ul. 4. Istotam na prodaj nekaj novih vrat in okenskih okvirjev v razni velikosti. 851

SVETLI PREMOK DIN 37.— Mejovšek, Tattenbachova ul. 13, Tel. 2457, Karbopaket. 860

Stanovanje

ODDAM ZASEBNA DVOSOBNA STANOVANJA za Din 500.— 600.— in 700.— Maribor, Smetanova ul. 59. 817

STANOVANJE.

sobo in kuhinjo, oddam s 1. aprilom v našem Stritarjeva ul. 31. Vprašati Vicel, Gosposka ul. 5. 816

STANOVANJE.

dve parketirani sobi in kuhinja, z napeljavo plina v novi hiši oddam s 1. aprilom. Naslov v upravi. 847

SOBO IN KUHINJO

oddam s 1. aprilom stranki brez otrok. Naslov v upravi »Večernik«. 852

Šolstvo v Rusiji.

Po podatkih komisarja narodne prosvete je v Rusiji 600 visokih šol s 491.000 slušatelji. V poslednjih 5 letih se je število delavcev med visokošolci podvojilo, leta 1928 jih je bilo 25%, lani pa že nad 50%. Leta 1928 je na visokih šolah študiralo 15% komunističnih visokošolcev in je njih število do lani naraslo na 33%. Število komsomolcev je poskočilo od 19 na 30%. V času prve petletke je sovjetske univerze absolviralo 17.000 strokovnjakov, lani pa že 37.000. Število akademsko naobraženih je poskočilo od leta 1928, ko jih je bilo 170.000 na 303.000.

V sovjetskih kaznilnicah.

Neki časnikar, ki je bival leto dni v Rusiji, piše obširno o stanju ruskih kaznilnic v nekem londonskem dnevniku. Med drugim pravi, da so v Moskvi, Leningradu in še v nekaterih drugih mestih vzorne kaznilnice, kjer zelo lepo ravnaajo s kaznjenci. Kaznjenci smejo čitati časopisje, kaditi, imajo vsak dan predavanja in enkrat na mesec je zanje v kaznilnici gledališka predstava. Po nekaj mesecih dobi kaznjeneec, če se lepo vede, dopust in sme obiskati svojo družino, če je poročen, če je samski pa svojo dekle.

Podpirajte Protituberkulozno ligo!

Ogromna razstava

pomladanskih novosti

najlepše obleke, kompleji, kostumi in plašči. Atelje za moderno konfekcijo.

TRGOVSKI DOM

Aleksandrova cesta 25

Globoko poštiti v veliki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nas je zapustil za vedno naš ljubi mož, oče, sin, brat, tast in stari oče

dr. Franc Jankovič

minister n. r., zdravnik moške kaznilnice, predsednik zdravniškega društva

po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti v 65. letu svoje starosti ob 12. uri v petek, dne 2. marca.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Pobrežka cesta 20, v nedeljo ob pol 3. uri popoldne na mestno pokopališče v Pobrežju, kjer ga bomo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 5. marca v župni cerkvi sv. Magdalene ob 1/29. uri.

Maribor, dne 2. marca 1934.

853

Berta Jankovič, žena; Slavica Vršič, hči; Franc Jankovič, oče; Alojzij, upravitelj zdravilišča v Dobrni, brat; dr. Alojzij Vršič, konzul, zet; Jelkica, vnukinja.

POSODILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena . 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje.

UMETNE OČI

gotove, popolnoma naravne za naše pacijente
F. Ad. Müller Söhne
Wiesbaden v Mariboru hotel „Pri Zamořcu“
Gosposka ulica dne 10. marca 1934. 832

Gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru Trg svobode 6

se priporoča s svojimi najboljšimi krojaškimi strokovnjaki za izdelavo raznih oblačil po meri in po najnovejši modi. Specijalni zavod za uniforme. Velika izbira angleškega, češkega in domačega blaga razne kvalitete po konkurenčnih cenah.

Cenjenim damam

priporočam pravkar dospele dunajske pomladanske modele po zmernih cenah, kakor tudi najmoderneje izvrševanje popravil ceneno in točno.

„ELEGANCE“
damski salon klobukov
Aleksandrova cesta 13. 861

Dunajski velesejem

(„WIENER MESSE“)

od 11. do 17. marca 1934

(V Rotundi do 18. marca)

Sejem za luksuzne predmete in vsakdanje potrebščine. — Sejem za polišstvo. — Britanska razstava. — Madžarska razstava. — Sejem za tkanine. — Konfekcija za dame in gospode. — Pletenine. — Modna kožuhovina. — Keramika in steklo. — »Lepo potovanje.« — Internacionalna razstava avtomobilov in motornih koles. — Tehnična razstava. — Sejem stavbarstva in cestnih zgradb. — Sejem izumiteljev. — Razstava živil. — Vzorčni sejem za poljedelstvo in gozdarstvo. — Nikak vizum prepustnic! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prehod preko meje v Avstrijo. — Madžarski prepustni vizum se dobi proti izkazu sejske legitimacije na meji. — Znatni popusti pri vožnjah na jugosl., madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju in v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst pri »Wiener Messe«-A. G., Wien VII.

kakor — za trajanja Lipskega pomladnega velesejma — pri informacijskem oddelku v Lipskem Ringmesshaus, in pri častnih zastopstvih v Mariboru: Podružnica Ljubljanske kreditne banke in Tujsko prometna zveza, Aleksandrova c. 35. 686

Če bi moral mož ribati POD

gotovo ne bi trpel mučnega dela svoje žene in bi raje kupil ceneno blago za tla

KARTOLEJ po m² Din 30.—

kateri se da z lahkoto čistiti, se lahko položi brez tuje pomoči, ker ni potrebno, da je prilepljen ali pritrjen in se pri preselitvi lahko vzame seboj. Hišne gospodinje so navdušene za kartolej, ker se isti da dobro uporabiti ne samo v kuhinji, predsohi, temveč tudi v sobah s slabim podom. Samo trdka

WEKA MARIBOR

skrbi za hišne gospodinje, da imajo snažna stanovanja in malo dela. 379

Prodaj

GLASOVIR, dobro ohranjen, na prodaj. Vprašati M. Berdajs, Maribor. 762

PRODAM novo, enonadstropno vilo, letni donos Din 43.200, 8 minut do Glavnega trga za Din 380.000. Naslov v upravi »Večernika«. 764

KRASEN OBJEKT, stavbišče 1800 m², velika dvorana postranski prostori, izborne kleti, v centru, takoj na prodaj. Valjak, Maribor, Kino Union. 812

DVE STAVBENI PARCELI, ena vogalna v največjem centru takoj na prodaj. Valjak, Maribor. 813

»TATRA«-AVTO, limuzina, 4 cilindri, 4 sedežni, poraba bencina 10 litrov, teža izpod 1000 kg, skoraj nov, na prodaj. Dopise pod »Tatra«-avto na upravo 841

»SINGER« ŠIVALNI STROJ z okroglim čolnikom in pisalni stroj poceni prodaja mehanična delavnica Draksler, Vetrinjska ul. 11. 849

TRGOVSKO OPREMO za trgovino z mešanim blagom poceni prodaj. Vprašati Čopova ul. 14. Pobrežje pri Mariboru. 855

KUHINJSKA KREDENCA, moderna spalnica, postelje, omare, posoda, moške oblike, moški čevlji št. 43, perilo madrace, odeje na prodaj. — Ruška c. 3/I. desno. 857

DVE MALI STELAŽI in zložljiva postelja naprodaj. Rotovski trg 5/I. 870

Nogavice

novi dospele v veliki izbiri, najcenejše pri

Mari Kumše
Maribor, Stolna 1. 863

Posest

HIŠE Z VRTOVI za 20.000, 30.000, 40.000 Din itd. prodaja realiteto pisarna Maribor, Slovenska ul. 20. 848

VELIKA TRGOVSKA HIŠA z lokalom, 7 sob, Din 60.000 lepo vinogradno posestvo z vilo v bližini Maribora Din 100.000.— na prodaj. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ul. 28. 854

Pouk

ANGLEŽINJA, diplomirana učiteljica, poučuje angleščino. Miss Edith Oxley, Krekova 18/II. 657

NEMŠČINA v 6 mesecih! Inteligenčna metoda, siguren uspeh. Naslov v upravi »Večernika«. 830

ZA TRETJEREALČANA iščem za popoldne zanesljivo pomoč in nadzorstvo pri učerju. Naslov v upravi. 846

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam gospodu. Maistrova ul. 17-II, vrata 12. 828

KABINET z vso oskrbo takoj oddam. Maribor, Vrazova ulica 2. pritičje levo. 839

SPREJMEM gospoda na stanovanje in hrano. Koroščeva ul. 5/II, vrata 9. 850

OPREMLJENO SOBO oddam, Mlinska ul. 6. 856

SPREJMEM SOSTANOVALCA v popolno, ceneno oskrbo. Zidovska ul. 14/I, vrata 8. 859

SOBO, moderno opremljeno s posebnim vhodom oddam za Din 190.—. Magdalenska ulica 23, pritičje. 864

GOSPODIČNO sprejemem na stanovanje. Spilvarska ul. 7. 868

GOSPODIČNO

sprejemem v vso oskrbo. Naslov v upravi »Večernika«. 867

Službo dobi

TAPETNIŠKEGA VAJENCA sprejemem. Novak, Koroška cesta 8. 820

ČEVLJARSKE POMOČNIKE za galanterijsko delo sprejme Vilko Blatnik, Maribor, Gosposka ulica 1. 829

Službo išče

MORNARSKI URADNIK z večletno prakso išče nameščenje kot delovodja strojne delavnice. Cotič, Ljubljana, Kobaridska 52. 815

DEKLE pridno in pošteno, pripravno za vse, išče službo. Pobrežje, Prešernova ul. 4. 843

Prevzem gostilne

Naznanjam, da sem prevzela staroznano gostilno **„Polič“ v Studencih Aleksandrova cesta 29**

Točila se bodo prvovrstna vina, Topla in mrzla jedila cenjenim gostom vedno na razpolago.

Za obilen obisk se priporoča cenjenemu občinstvu **MARIJA ZINKOVIČ**.

Gostilna

Občinska hranilnica v Marenbergu da v najem hišo sredi trga z gostilno, stanovanjem in tujskimi sobami ter gostilniškim inventarjem. Ponudbe do 20. marca. Obenem z ponudbo je treba vložiti kavčijo v znesku 12.000 Din, po dogovoru tudi v hranilnih knjižicah. 831

Kam pa kam? V nedeljo, dne 4. marca v kavarno in restavracijo

„Promenada“

Otvoritev posebne sobe v 1. nadstropju s koncertom in puranovo pojedino. Prvovrstna kapljica! Za obilen obisk se priporoča **S. RAMŠAK**.

841

Z BAVNI KONCERT v gostilni „Vlahovič“

Prijubljena godba!
Za obilen obisk prosita

Začetek ob 18. uri.
J. in Marija Kolarič. 842

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR
v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE
nasproti pošte prej JUŽNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

36-1

Najbolj varna naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle, točno in kulantno